

FII ในเวียดนาม : ผลพวงความสำเร็จของ FDI

เวียดนามประสบความสำเร็จอย่างมากในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI) ทั้งนี้ ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2549 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนามเพิ่มขึ้นราวร้อยละ 20 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ด้วยมูลค่า 2.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนจากญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ซึ่งทั้งสองประเทศได้ดำเนินนโยบายการลงทุนภายใต้ยุทธศาสตร์ “China-plus-One” ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายการลงทุนจากจีนต่อไปยังเวียดนาม ยุทธศาสตร์ดังกล่าวริเริ่มขึ้นโดยนักลงทุนญี่ปุ่น ขณะเดียวกันก็มีการดำเนินรอยตามโดยนักลงทุนสหรัฐฯ และเป็นที่คาดว่ามูลค่าการลงทุนจากสหรัฐฯ จะหลั่งไหลเข้าไปในเวียดนามเพิ่มขึ้นอีกมากหลังจากที่สหรัฐฯ ให้สถานะประเทศคู่ค้าปกติอย่างถาวร (Permanent Normal Trade Relations : PNTR) แก่เวียดนาม

ทั้งนี้ FDI ที่เข้าไปในเวียดนาม นอกจากมีส่วนช่วยกระตุ้นการขยายตัวของการลงทุนและเศรษฐกิจของเวียดนามแล้ว เม็ดเงินลงทุนดังกล่าวยังมีส่วนทำให้การลงทุนทางอ้อมจากต่างประเทศ (Foreign Indirect Investment : FII) หลั่งไหลเข้าสู่เวียดนามมากขึ้น กล่าวคือ ความสำเร็จของ FDI ถือเป็นตัวดึงดูดสำคัญที่ทำให้ FII เคลื่อนเข้าสู่เวียดนาม โดยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการลงทุนผ่านกองทุนรวมต่าง ๆ (Investment Funds)

ความเป็นมาของ FII ในเวียดนาม

ในอดีตที่ผ่านมา FII เคยเคลื่อนเข้าสู่เวียดนาม 2 ครั้ง มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

◆ **ครั้งแรก** FII เคลื่อนเข้าสู่เวียดนามในช่วงระหว่างปี 2533-2543 โดยมีบริษัทเงินทุนชั้นนำ 7 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของสหรัฐฯ เข้ามาตั้งกองทุนเพื่อการลงทุนในเวียดนาม ที่สำคัญ อาทิ กองทุน Vietnam Lazard Fund กองทุน Templeton Vietnam และกองทุน Beta Fund เป็นต้น มีมูลค่าเงินลงทุนรวมกว่า 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม ภายหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจเอเชียในปี 2540 กองทุนเหล่านี้ได้ทยอยถอนตัวออกไปจากเวียดนาม

◆ **ครั้งที่ 2** FII เคลื่อนเข้าสู่เวียดนามอีกครั้งเมื่อปี 2545 นำโดยกองทุน Mekong Enterprise Fund ซึ่งมีมูลค่าเงินลงทุนรวม 18.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หลังจากนั้นได้มีกองทุนต่าง ๆ หลั่งไหลเข้ามาในเวียดนามอีกกว่า 10 ราย มีมูลค่าเงินลงทุนรวมกว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีกองทุน Vietnam Holdings เข้าไปลงทุนเป็นรายล่าสุด ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 110 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

FII ระลอกใหม่ที่หลั่งไหลสู่เวียดนาม

เป็นที่คาดว่า ขนาดของการลงทุนใน FII จะโดดเด่นมากขึ้นหลังจากเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ซึ่งจะนำไปสู่การเปิดกว้างของภาคการเงินและภาคอุตสาหกรรมในเวียดนาม รวมทั้งการแปรรูปรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ อาทิ Vietcombank บริษัท Mobiphone

และบริษัท Vinaphone¹ เป็นต้น ทั้งนี้ FII ที่หลั่งไหลเข้าไปในเวียดนามมากขึ้น จะก่อให้เกิดการหมุนเวียนของเงินทุนอย่างมหาศาลในประเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาตลาดเงินตลาดทุนของเวียดนาม รวมทั้งเศรษฐกิจโดยรวมตามมา

กองทุนรวม (Investment Funds)

ปัจจุบันกองทุนเพื่อการลงทุนจากต่างประเทศเข้าไปตั้งสำนักงานเป็นจำนวนมากในเวียดนาม แต่มีเพียงไม่กี่แห่งที่เริ่มเข้าไปลงทุนอย่างจริงจัง อาทิ **กองทุน VietFund 1 (VF1)** เป็นกองทุนรวมภายในประเทศเพียงแห่งเดียวที่มีการระดมทุนจากนักลงทุนท้องถิ่นเพื่อเข้าไปลงทุนในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ของเวียดนาม (The Stock Trading Center of Vietnam) ล่าสุดบริษัท Prudential ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทประกันภัยรายใหญ่ของสหราชอาณาจักรได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ของเวียดนามให้จัดตั้งกองทุนรวมเพื่อลงทุนในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ของเวียดนาม ขณะที่บริษัทอื่น ๆ ส่วนใหญ่ต่างรอดูท่าทีการดำเนินนโยบายเปิดเสรีภาคการเงินของเวียดนามให้แน่ชัดก่อน

การลงทุนในเวียดนามทั้งที่ผ่าน FDI และ FII นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของเวียดนาม ทั้งนี้ ในปี 2549 รัฐบาลเวียดนามตั้งเป้าหมายมูลค่า FDI ไว้ที่ 6.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งหากพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ แล้ว นับว่าไม่ใช่เรื่องยากที่เวียดนามจะสามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวสำหรับในส่วนของ FII ที่คาดว่าจะหลั่งไหลเข้ามาเป็นจำนวนมหาศาลในอนาคตอันใกล้นี้ นับว่าเป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ทำให้รัฐบาลเวียดนามต้องเร่งพัฒนาตลาดการเงินภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง เพื่อรองรับการไหลเข้าของเงินทุน ทั้งนี้ ปัจจุบันเวียดนามเพิ่งอยู่ในช่วงแรกของการพัฒนาตลาดการเงินภายในประเทศ ซึ่งต้องเริ่มที่การพัฒนากระบวนการเงิน-การธนาคารให้มีความเข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การพัฒนาตลาดการเงินให้เติบโตอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ส่วนวิเคราะห์เศรษฐกิจ ฝ่ายวิชาการ
สิงหาคม 2549

¹ บริษัท Mobiphone และบริษัท Vinaphone เป็นบริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใหญ่ในเวียดนาม